

Rett kopi bekreftes

Sign.: A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Stavanger tingrett'.

STAVANGER TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt: 28.04.2014 i Stavanger tingrett,
Saksnr.: 14-054810TVI-STAV
Dommer: Tingrettsdommer Richard Saue
Saken gjelder: Grunnlovsmessigheten av lover og myndighetspraksis

---

Arne Viste

mot

Staten ved Justis- og
beredskapsdepartementet

KJENNELSE

Arne Viste har ved stevning innkommet 25. mars 2018 reist søksmål mot Staten v/Justis- og beredskapsdepartementet med sikte på å få avklart lovligheten av lover og myndighetspraksis som hindrer ikke-returnerbare asylsøkere og asylsøkere som fortsatt har saken sin under behandling, å ta arbeid i Riket så lenge de oppholder seg her.

Saksøkerens standpunkt er at slik lovgivning og myndighetspraksis er i strid med Grunnloven § 110, som har denne ordlyden:

"Det paaligger Statens Myndigheder at lægge Forholdene til Rette for at ethvert arbeidsdygtigt Menneske kan skaffe sig Udkomme ved sit Arbeide.

Nærmere Bestemmelser om Ansattes Medbestemmelsesret paa deres Arbeitsplads, fastsættes ved Lov."

I stevningen fremhever saksøkeren sitt personlige engasjement til støtte for asylsøkere som befinner seg i Norge, og at avklaring av de rettsspørsmål som tas opp i stevningen i første rekke har allmenn interesse.

Han opplyser at han opprinnelig hadde tanker om å ansette en eller flere asylsøkere uten skattekort, for på denne måten å tvinge myndighetene til å tydeliggjøre hvor stor avstand det er mellom dagens praksis og Grunnloven. Etter å ha mottatt råd fra andre har han latt dette handlingsalternativet ligge til fordel for at han selv kan søke å få avklart rettsreglene på dette punktet. Dersom han ikke gis anledning til å få prøvet saken opp mot rettsreglene på denne måten, varsler saksøkeren at han kommer til å ansette en ikke-returnerbar asylsøker, for å komme i søksmålsposisjon.

Saksøkeren opplyser videre at han har valgt å ta ut stevningen som privatperson, og ikke gjennom aksjeselskapet han eier, og som det ville være aktuelt å ansette asylsøkere i. Dette fordi siktemålet med søksmålet ikke er å skaffe selskapet billig arbeidskraft, men å bidra til å oppfylle Grunnloven § 110.

Vedlagt stevningen ligger korrespondanse mellom saksøkeren og Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité, skatteetaten og justisdepartementet.

I stevningen har saksøkeren nedlagt slik **påstand**:

- "1. Grunnlovens § 110 omhandler alle mennesker bosatt i Norge, også de ikke-returnerbare asylsøkerne og asylsøkere med saken under behandling.
2. Grunnloven § 110 er juridisk bindende for forvaltningen. De juridiske begrensningene i "retten til arbeide" innebærer ikke en mulighet for myndighetene til aktivt å hindre at mennesker bosatt i Norge gis muligheten til arbeide.
3. Frarøvelse av muligheten til arbeide er ikke et akseptabelt virkemiddel for å oppnå politiske mål.
4. Frarøvelse av muligheten til arbeide er ikke en akseptabel straffemetode overfor ikke-returnerbare asylsøkere eller andre grupper mennesker.
5. Staten pålegges aktivt å etterkomme pålegget gitt av Grunnlovens § 110.- I perioden frem til pålegget er gjennomført gis staten ikke anledning til å strafforfølge arbiedsivere eller arbeidstakere for arbeidsforhold uten annen begrunnelse enn manglende skattekort og/eller arbeidstillatelse.
6. Staten dømmes til å betale sakens kostnader."

Retten bemerker at rettergangslovgivningen blant annet avgrenser hvilke krav som kan bringes inn for domstolene, hvem som kan kreve krav avgjort, mot hvem, og når dette kan skje.

Dette er prosessforutsetninger som domstolene skal våke over og ta stilling til av eget tiltak.

Retten har etter omstendighetene ikke funnet nødvendig å innhente uttalelse fra saksøkte før den nå tar stilling til om den kan realitetsbehandle de krav saksøkeren krever dom for.

Retten tar utgangspunkt i tvisteloven § 1-3 som lyder:

§ 1-3. Søksmålgjenstand, partstilknytning og søksmålssituasjon

- (1) *Det kan reises sak for domstolene om rettskrav.*
- (2) *Den som reiser saken, må påvise et reelt behov for å få kravet avgjort i forhold til*

saksøkte. Dette avgjøres ut fra en samlet vurdering av kravets aktualitet og partenes tilknytning til det."

Retten antar at twisteloven § 1-3 må forstås slik at det ikke kan gis domsslutning for en bestemt fortolking av rettsregler eller for en rettslig karakteristikk av faktum. Retten antar således at det etter norsk rett ikke er grunnlag for å avsi dom med slutning tilsvarende påstanden punkt 1, 2, 3 og 4. Retten bemerker særskilt til at søksmålet utelukkende angår forholdet mellom Grunnloven og annen lovgivning og myndighetspraksis, og ikke forholdet til statens forpliktelser etter den Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen. Dette er mangler ved stevningen som ikke kan sees å være mulig å rette for å komme i samsvar med twistelovens tvingende regler. Søksmålet må av den grunn avvises hva angår påstanden postene 1-4.

Hva særlig gjelder påstanden punkt 5, antar retten at påstandens første punktum er for ubestemt til å kunne stå som en aktiv handleplikt for staten i doms form. Unnlatelsesforpliktelsen som angis i punkt 5 annet punktum har et innhold som et forføyningskrav. Slik det er formulert, er det avledd av første punktum.

Selv om dette det isolert sett kan tenkes at angivelsen av handleplikter i påstanden punkt 5 kan rettes, finner retten at saksøkeren uansett ikke står i en slik tilknytning til kravet at han etter loven kan kreve at domstolen tar det under realitetsbehandling.

Søksmålet gjelder utelukkende offentligrettelige forhold. Med grunnlag i den påstand som er nedlagt, og den saksfremstilling som er gitt i stevningen og de dokumenter som fulgte denne, gjelder saken ikke prøving av et konkret enkeltvedtak som direkte eller indirekte er rettet mot saksøkeren. Saksøkeren har heller ikke påberopt seg at han selv står i en stilling til utlendingslovgivningen at regler og myndighetspraksis opp mot denne, setter skranker for saksøkerens egne muligheter for å skaffe seg utkomme ved arbeid. Han forstås for øvrig ikke selv å ville ansette asylsøkere eller ikke-returnerbare asylsøkere som oppholder seg i riket. Ut fra sammenhengen synes han å ville gjøre dette gjennom et aksjeselskap som han er aksjonær i. Etter loven skal et aksjeselskap sees som en annen person enn dets aksjonærer. Samlet sett anses den eller de asylsøkere hvis interesser saksøkeren påberoper

seg, i tilfelle stå nærmere å påberope seg at vedtak eller regelverk som hindrer dem i å ta arbeid i riket, enn saksøkeren.

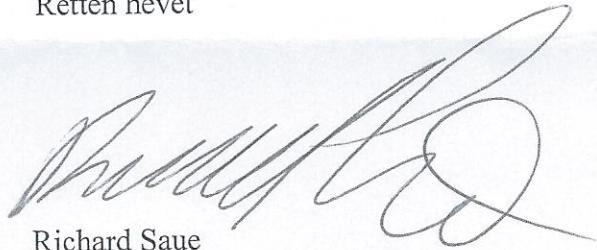
Retten er etter en samlet vurdering av søksmålssituasjonen kommet til at saksøkeren heller ikke står i en slik posisjon til de krav som omfattes av påstanden punkt 5, at han kan sees å ha et reelt behov for å oppnå dom for statens plikter opp mot Grunnloven § 110. Det har da heller ingen hensikt å gi saksøkeren mulighet til å rette/presisere post 5. De tilsvarende vurderinger har retten for øvrig også i forhold til påstanden punkt 1-4.

Saken blir etter dette avvise som med grunnlag i tvisteloven § 1-3.

SLUTNING

Sak nr. 14-054810TVI-STAV avvises.

Retten hevet

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Richard Sauve".

Richard Sauve

Rettledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.